

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LV. ÉVFOLYAM, 2015. 6. SZÁM

A gazdasági növekedés tartaléka az építőipar

Koji László, az ÉVOSZ
új elnöke az ágazat
kilátásairól (8-10. oldal)

**Mi ad biztonságot
a bizonytalanságban?**

6-8. oldal

**Öregek munkája is kell
az üzleti sikerhez**

13-14. oldal

**Öt elnök a gazdasági
és monetáris unióért**

18-21. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Változási képesség: Magyarország
a 29. helyen3
- Moody's: nem változtatta meg
Magyarország államadóssági
besorolását4
- Kopint-Tárki: a gazdaság jól van,
a beruházás dinamikája viszont
kedvezőtlen5

KÖRKÉRDÉS

- Mi adhat biztonságot a magyar
vállalatoknak a növekvő
bizonytalanságban?6

CÍMLAPINTERJÚ

- Az együttműködés híve
az ÉVOSZ új elnöke is10

NAPIRENDE

- Az öregek is kellene
az üzleti sikerhez13
- Minden ötödik munkavállalóról
fél év alatt kiderül, hogy alkalmatlan
az új munkára15
- Milyen irodákban dolgoznának
a legszívesebben
a magyar munkavállalók?16

EURÓPAI UNIÓ

- Öt elnök a gazdasági és monetáris
unióért18
- Közép-Dunántúl Európa legjobb
regionális projektjei versenyének
döntőjében21

KÖNYVJELZŐ

- Divatdiktátorok: felpörgethetik
a növekedést22

A MAGYAR GYÁRIPAR

az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Niklai Ákos

az MGYOSZ alelnöke
a Magyar Szállodák és Éttermek
Szövetsége elnöke

„A turizmus jelentős gazdaságélénkítő, munkahelyteremtő, devizatermelő tevékenysége révén ma már 9% fölött járul hozzá a GDP-hez”

Kedvező turisztikai trendek

Magyarország turizmusa az idei év első 5 hónapjában dinamikusabban növekedett. A belföldi vendégéjszakák száma több mint 8%-kal növekedett. Változatlanul erős forgalomélénkítő hatása van a SZÉP Kártyának, valamint érdekes módon a lakosság a szabad pénzeszközeiből is mind többet költ nyaralásra, pihenésre. A belföldi szállodai forgalom mintegy 20-24%-át SZÉP Kártyával fizetik a vendégek. Ugyanakkor néhány külföldi ország, mint Horvátország és Ausztria dinamikus magyar beutazó forgalomnövekedésről számol be.

A külföldi vendégéjszakák növekedése 3,7% volt. A legfontosabb küldő országok sorrendje: Németország, Egyesült Királyság, Olaszország, Ausztria, Oroszország, Csehország, USA. Kiemelkedő, 25%-os volt a növekedés az Egyesült Királyságból, ami a jó légi összeköttetésnek és Budapest vonzó imázsának és olcsóságának köszönhető. Viszont a 32% fölötti orosz és 19% ukrán visszaesés nagyon fájdalmas volt, különösen Hévízen. Szerény bázisadatuk ellenére jelentős, 39%-os volt az emelkedés Kínából és 62% Indiából is, ami megfelel a világtrendeknek.

A beutazó forgalom növekedésének fő motorja Budapest volt: mind vonzóbb attrakciói, jó ár-érték aránya, jó és olcsó légi megközelíthetősége és a nemzetközi sajtóban rendszeresen megjelenő pozitív cikkek révén is. Különösen népszerű Budapest Európa fiataljai körében. Érdemes ezt a vendégkört megtartani, de fontos lenne a gazdasági, üzleti, konferencia turizmus erősítése is. Ezt jól fogja majd segíteni a 2018-ban megnyíló új, 4500 férőhelyes budapesti kongresszusi központ, melynek révén sok, nagy létszámú kongresszus várható. A nagyon kedvező összképet azonban árnyalja, hogy létszámát a vidéki szállodákban folytatódott a 15 éves stagnálás a külföldi forgalomban, ugyanakkor a belföldi forgalomnövekedés 9,3%-kal dinamikus volt, különösen a népszerű wellness szállodák révén.

Vannak azonban árnyoldalak is. A szektor jelentős problémája a súlyos szakmunkás hiány: a szakácsok, cukrászok, felszolgálók jelentős része külföldön dolgozik, továbbá a szakmunkásképzés sem színvonalas, nem biztosít megfelelő utánpótlást. A szállodák, éttermek túladóztatása és az alacsony árszínvonal következtében a jövedelemszint minimális, a szállodák, éttermek műszaki állapota gyakran kopott, nem korszerűek, felújításra szorulnak, ugyanakkor nem képesek magasán fizetett, jól képzett, több nyelvet beszélő munkatársakat alkalmazni.

A nehézségek ellenére a turizmus jelentős gazdaságélénkítő, munkahelyteremtő, devizatermelő tevékenysége révén ma már 9% fölött járul hozzá a GDP-hez és néhány éven belül – megfelelő kormányzati támogatások, figyelem, erőteljesebb külföldi marketing tevékenység, promóció esetén – Európa vezető szektorává válik. A turizmus jól fog profitálni a 2017-es vizes világbajnokságból, szükségünk van több, nagy tömegeket vonzani tudó, a Forma 1-hez, a Sziget Fesztiválhoz hasonló kulturális és sporteseményekre.

VÁLTOZÁSI KÉPESSÉG: MAGYARORSZÁG A 29. HELYEN

Jó helyen indított Magyarország a KPMG és az Oxford Economics egyes országok változási képességét vizsgáló rangsorában. A 2013-as, 90 országra kiterjedő vizsgálatban Magyarország még nem szerepelt, a mostani listán azonban a 29. helyen végzett.

Világviszonylatban Szingapúr, Svédország és Hongkong végzett az élen, de a legnagyobb meglepetést néhány olajország okozza. A KPMG és az Oxford Economics a „Change Readiness Index” felmérés keretében 127 országban vizsgálta, mennyire felkészültek a változásokra a vállalatok, a kormányok, az emberek és a civil szervezetek. A kutatók több szempontot is figyelembe vettek: megnézték, hogy az egyes országok milyen hatékonyan reagálnak a természeti katasztrófákra, a technológiai, demográfiai változásokra, a nemzetközi versenyre és a beruházásokra. A felkészültség ez esetben azt jelenti, mennyire számítanak a társadalom különböző szereplői a változásokra, hogyan válaszolnak az új kihívásokra. Az ebből a szempontból sikeres országok gyorsan reagálnak, proaktívan kihasználják a változás nyújtotta lehetőségeket, vagy enyhítik a változások káros hatásait.

A ranglista elején található országok elhelyezkedésükben és méretükben is különböznek, miközben több olyan közös tulajdonságuk van, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy felkészülten álljanak a változások elé: dinamikus üzleti környezetet biztosítanak vállalkozásaiknak, stabil és

hatékony a kormányzatuk, népességük képzett és fiatal, a civil társadalom pedig erős. Ezek a körülmények változó mértékben ugyan, de jellemzően fontos szerepet játszanak az élbolyba tartozó országok jó változástűrő képességében.

A kutatás egyik legfontosabb megállapítása, hogy az egy főre jutó GDP erős korrelációt mutat a változási képességgel, még akkor is, ha a jólét forrása az olaj. Legalábbis erre utal, hogy az Egyesült Arab Emírségek az 5., Katar pedig a 7. a listán. Alaposabban megnézve a két ország alindexeit, az látszik, hogy az Egyesült Arab Emírségek remek demográfiai adottságai mellett kifejezetten diverzifikált és nyitott gazdasága, erős munkaerőpiaca, technológiai és infrastrukturális fejlesztései miatt került az élbolyba. Katar helyzete némiképp eltérő. Bár a demográfiai helyzet itt is nagyot lendített az ország értékelésén, a nyitottság nem éppen az ország erőssége (32.) – sokkal inkább a jó szabályozói környezet, az erős makrogazdasági mutatók és a fejlett pénzügyi szektor miatt képes jól reagálni a változásokra.

Magyarország az összesített listán a 29. helyet foglalja el, régiós versenytársai

A GAZDASÁGI SZABADSÁG...

...indexét a The Heritage Foundation a *The Wall Street Journal* napilappal együtt állítja össze. A szomszédos országok közül legjobban Csehország végzett, a rangsor 24. helyére került, mögötte Ausztria áll a 30. helyen, Lengyelország a 42. helyre került, Szlovákia az 50. helyen van, míg Magyarország az 54. helyen. A legszabadabb gazdaság 2015-ben is Hongkong gazdasága lett, az ország 1995-től tartja ezt a címet. A felmérés során a gazdasági szabadság indexét a világ 178 országában értékeli. Tíz paramétert értékel az index: a tulajdonjogi viszonyokat, a korrupció mértékét, az adóterheket, az állami kiadásokat, a vállalkozói környezetet, a munkaerőpiacot, az ország pénznemének stabilitását, a nemzetközi kereskedelmet, a befektetés feltételeit és a pénzügyi szektort.

MÁS INDEXEK

A Világbank Doing Business Index listáján 2015-ben Magyarország az 54. helyen szerepelt, a Világgazdasági Fórum versenyképességi indexe pedig a 60. helyre sorolta Magyarországot.

közül csak Csehország (27.) előzi meg, de közvetlenül mögöttünk áll Szlovákia (30.) és Lengyelország (32.) is. Litvánia (36.) már némiképp leszakadt, Bulgária (47.) és Románia (79.) pedig már kifejezetten alulfejlesztőnek számít a változási készség terén.

Az alindexek közül Magyarország a gazdaság nyitottságát és diverzifikáltságát, valamint az innováció és k+f terén mutatott teljesítményét tekintve szerepel különösen jól. A kormányzat alkalmazkodási képességét tekintve az összesített rangsorban csak a 35. helyre férünk fel, e tekintetben Lengyelország, Szlovákia és Csehország is megelőzi Magyarországot.

A lista első 20 helyezettje

1.	Szingapúr
2.	Svájc
3.	Hongkong
4.	Norvégia
5.	Egyesült Arab Emírségek
6.	Új-Zéland
7.	Katar
8.	Dánia
9.	Svédország
10.	Finnország
11.	Dánia
12.	Németország
13.	Egyesült Királyság
14.	Kanada
15.	Japán
16.	Ausztrália
17.	Ausztria
18.	Belgium
19.	Chile
20.	Egyesült Államok

Moody's: nem változtatta meg Magyarország államadóssági besorolását

MAGYAR BIZAKODÁS

A Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) bízik abban, hogy a Moody's Investors Service nemzetközi hitelminősítő intézet a magyar gazdaság eredményeit elismerő minősítési döntést hoz majd a későbbiekben. Az NGM az MTI-hez eljuttatott közleményében azt írta: a Moody's egy későbbi időpontra halasztotta el Magyarországra vonatkozó minősítését, mert a görög helyzetet övező bizonytalanságok miatt egyelőre tartózkodik bármilyen minősítési döntéstől. A nemzetgazdasági tárca hangsúlyozta: a gazdaságpolitikai reformok és „a magyar polgárok közös erőfeszítései” miatt Magyarországon tartósan alacsony a költségvetési hiány, folyamatosan csökken az államadósság, és a magyar gazdaság mára újra növekedési pályára állt.

Az elemzői várakozásokkal ellentétben, nem hajtott végre államadós-osztályzati felülvizsgálatot Magyarország esetében a Moody's Investors Service.

A nemzetközi hitelminősítő az Európai Unió előírásainak megfelelően – a többi hitelminősítőhöz hasonlóan – előre összeállította a szuverén adósbesorolások áttekintésének idej menetrendjét. A Moody's a magyar szuverén osztályzat idej második potenciális felülvizsgálati időpontját július 10-re tűzte ki, a cég azonban Londonban közölte, hogy most nem frissítette a magyar államadós-besorolást. A Moody's listáján Magyarország szuverén adósbesorolása így továbbra is "Ba1", stabil kilátással – tudósít az MTI. A hitelminősítő idej felülvizsgálati menetrendjében Magyarország legközelebb november 6-án szerepel. A Moody's által érvényben tartott magyar adósbesorolást idej első felülvizsgálata lehetséges időpontja március 6-án volt, ám a hitelminősítő akkor sem módosította a magyar szuverén besorolást, sem annak kilátását. A cég legutóbb november 7-én hajtott végre hitelminősítési lépést Magyarországgal kapcsolatban: akkor javította stabilra a leminősítés lehetőségére utaló addigi negatívról a magyar állam-

adós-osztályzat kilátását. A döntést a cég elsősorban a magyar gazdaság javuló középtávú kilátásaival és a költségvetési konszolidáció melletti kormányzati elkötelezettséggel indokolta.

A Moody's novemberi lépése nyomán a magyar szuverén adósbesorolás mindhárom nagy nemzetközi hitelminősítő nyilvántartásában stabil kilátással szerepel. A globális pénzügyi válság után életbe léptetett EU-szabályozás alapján – hacsak azonnali minősítési lépést igénylő rendkívüli fejlemény nem történik – a hitelminősítők az általuk előre meghatározott és Brüsszelnek benyújtott időpontokban hajthatnak csak végre adósbesorolási lépéseket európai uniós államadósok esetében. Nem kötelező azonban, és nem is feltétlenül bizonyos ezeken a napokon a menetrendben szereplő államadós-osztályzatok vagy az osztályzatokra érvényes kilátás módosítása, ahogy a Moody's sem hajtott végre az idej évre kitűzött első és második felülvizsgálati időpontban hitelminősítési lépést Magyarországra vonatkozóan. A kitűzött időpontok csak azt jelzik, hogy ha a hitelminősítők indokoltnak látják valamely minősítési lépés végrehajtását, azt – előre nem látott, nagy horderejű, azonnali felülvizsgálatot igénylő fejleményeket nem számítva – az

év mely napjain jelenthetik be. A nemzetközi hitelminősítők egyébként az idén már végrehajtottak pozitív lépéseket Magyarország esetében. A Fitch Ratings májusban pozitívrá javította a magyar szuverén osztályzat kilátását az addigi stabilról, egyebek mellett a magyar gazdaság külső mutatóinak markáns javulásával indokolva a lépést. A Fitch "BB plusz" hosszú lejáratú magyar szuverén devizaadós-osztályzata a másik két nagy hitelminősítő, a Moody's és a Standard & Poor's hosszú távú magyar szuverén minősítésével azonos, és egy fokozattal elmarad a befektetési ajánlású "BBB" sáv alsó szélétől. Ha a Fitch Ratings a pozitív kilátás megadása nyomán javítja a magyar szuverén devizaadós-osztályzatot is, ez a besorolás ennél a cégnél visszakerülne a befektetési ajánlású osztályzati kategóriá-

ba. A Standard & Poor's március 20-án - a nemzetközi hitelminősítői gyakorlatban viszonylag szokatlan módon, az addigi és az azóta is érvényes stabil kilátás pozitívrá javítása nélkül egy fokozattal "BB plusz"-ra javította a devizában és a forintban fennálló hosszú lejáratú magyar államadósság besorolását. A márciusi felminősítés előtt az S&P tartotta érvényben a leggyengébb besorolást Magyarországra: a hosszú lejáratú magyar államadósság-kötelezettségek osztályzata ennél a cégnél addig "BB" volt, két fokozattal alacsonyabb a befektetési ajánlású sáv alapszintjénél, és eggyel alacsonyabb a Moody's és a Fitch Ratings szuverén magyar besorolásánál. A Standard & Poor's márciusi osztályzatjavításával került a magyar államadósság besorolás mindhárom hitelminősítőnél azonos szintre.

MTI

LONDONI VÁRAKOZÁSOK

A londoni elemzői közösségben voltak olyan várakozások, hogy a Moody's legalább a magyar adóssztyályzat kilátását javíthatja. A JP Morgan globális pénzügyi szolgáltató csoport londoni befektetési részlegének elemzői azt jóslták, hogy a Moody's felminősítés lehetőségére utaló pozitívrá javítja a magyar szuverén besorolás kilátását. E várakozást az indokolta, hogy a közadósság-ráta és a külső adósságráta csökkenésével enyhült a magyar gazdaság külső sebezhetősége, emellett a bankadó csökkentése, várhatóan jót tesz a magánszektorbeli beruházásoknak és a gazdasági növekedésnek is.

Kopint-Tárki: a gazdaság jól van, a beruházás dinamikája viszont kedvezőtlen

„A magyar gazdaság alapvetően jól van” – értékelte a helyzetet Palócz Éva, a Kopint-Tárki vezérigazgatója. Gondot jelent azonban, hogy a beruházások idei dinamikája az elmúlt évihez képest jelentősen visszaesik. Idén a Kopint-Tárki a beruházások minimális, 1 százalékos bővülésével számol, míg jövőre kismértékben, 0,5 százalékkal csökkennek a beruházások a prognózisuk szerint.

A gazdasági növekedést idén a magánfogyasztás és a nettó export eredményezi majd – mondta Palócz Éva. A cég kutatói szerint 2016-ban 2,4 százalékkal bővül a magyar GDP, az infláció pedig 2,6 százalékra emelkedik; korábbi prognózisukban alacsonyabb, 2,2 százalékos növekedést és 2,3 százalékos inflációt valószínűsítettek. Palócz Éva elmondta: az infláció lassan újra emelkedő pályára áll, hozzátéve, hogy az infláció ilyen mértékű, jövőre 2,6 százalékra várt növekedése kifejezetten előnyös a magyar gazdaság számára. A vezérigazgató szólt arról is, hogy a vállalati beruházások stagnálnak, az állami beruházások viszont visszaesnek az átmenetileg csökkenő uniós pénzek

hatására. Ezzel együtt az idei év végére felpöröghet az előző EU-s költségvetési ciklusból megmaradt uniós források elköltése – fűzte hozzá. Palócz Éva rámutatott: a beruházások csökkenése miatt az import is visszaesik, így a nettó kivitel emeli a magyar gazdasági növekedést. Az export az idén 8,5 százalékkal, 2016-ban 7 százalékkal nőhet a Kopint elemzőinek a várakozása szerint, az import az idei 8 százalékról 6,7 százalékra mérséklődhet 2016-ban. Ádám Zoltán, a Kopint elemzője szerint az államháztartás lényegében stabilnak tekinthető, a hiány idén és jövőre is az uniós módszertan szerint számítva a GDP 2,4 százaléka lehet, ami bőven a maastrichti kritérium, vagyis a három százalékos deficitelvárás alatt van. Elmondta: a magyar állampapír-piaci hozamok csökkennek, a rövid futamidejű papírok esetében egy százalék körüli hozamszint alakult ki a jegybank kamatcsökkentéseinek köszönhetően. Ez a szint a nemzetközi összehasonlításban is rendkívül alacsony. A hosszabb, tízéves hozamok három százalék fölött alakulhatnak, ugyanis a világszerte várt monetáris szigorítások a hozamfelárlak növekedését eredményezik majd.

ERŐSÖDHET A FORINT

A Kopint-Tárki kutatói úgy vélik: a forint árfolyama éves átlagban és a mostani szintekhez képest enyhén erősödhet. Úgy ítélik meg, éves átlagban idén 307 forintot, jövőre 302 forintot érhet egy euró.

MI ADHAT BIZTONSÁGOT A MAGYAR VÁLLALATOKNAK A NÖVEKVŐ BIZONYTALANSÁGBAN?

Miközben a magyar gazdaság kilátásai javultak az utóbbi években, egyre több a bizonytalanságot is erősítő tényező. A magyar gazdaság nem tudja magát függetleníteni a nemzetközi fejleményektől – az elhúzódó görög és ukrán válságtól – sem, miközben a növekedés ellenére belföldön is erősödnek a feszültségek: forrás, piac van, ám a magyar vállalkozások fejlődését egyre inkább égető munkaerőgondok akadályozzák – többek között ez derült ki a mostani körkérdésünkre kapott válaszokból.

TAKÁCS JÁNOS **ÖSSZEFOGÁSRA,** **EGYÜTTMŰKÖDÉSRE,** **KONSZENZUSRA VAN SZÜKSÉG**

A vállalatok, vállalkozók számára legfontosabb a bizalom, a kiszámíthatóság, a stabilitás. A piaci, üzleti kockázatokat a vállalatok tudják kezelni, hisz ez a vállalkozás, a piaci verseny lényege. A politikai stabilitás, a kiszámítható és megbízható jogi környezet, a vállalkozóbarát gazdasági politika – ide értve az adópolitikát, fiskális és monetáris politikát is – megteremtése viszont közös feladat. A politikai erők (kormányzó és ellenzéki), a gazdasági szereplők, a civil szféra, a teljes társadalom összefogására, széles körű konszenzusra van szükség ahhoz, hogy egy ország és annak gazdasága sikeres legyen. Ugyanígy, összefogásra, együttműködésre, konszenzusra van szükség Európában, az Európai Unióban ahhoz, hogy az Unió sikeres legyen.

A görög válság, és annak körvonalazódó megoldása sok olyan tanulsággal szolgál, amelyen érdemes elgondolkodni. Elgondolkodni, és olyan, konszenzuson alapuló stratégiákat (országos és EU szinten) alkotni, amelyek biztosítják a hosszú távú fejlődést és megelőzik a hasonló drámai krízis helyzeteket.

Takács János,
az MGYOSZ alelnöke

„Nehéz gazdasági helyzetben is lehet sikereket elérni, ám ehhez nélkülözhetetlen az innováció, a folyamatos fejlesztés, fejlődés. Tudás, szorgalom, felelősség és bátorság – ezek lehetnek a felemelkedés kulcsszavai.”

Jeroen Dijsselbloem, a Eurogroup vezetője azt nyilatkozta, hogy a görög bankok újratőkésítésére szánt 25 milliárd euró visszafizetése után az elkülönített alapon lévő összeg felét az államadósság csökkentésére kell fordítani, felét pedig a görög kormány befektetések ösztönzésére fordíthatja. Nos, nekem ez utóbbi nagyon tetszik. Befektetésekre, beruházásokra, gazdasági élénkítésre van szükség; ez a siker kulcsa. Bár értem, hogy vannak olyan helyzetek, amikor megszorításokra van szükség, de ezek csak rövid távú kényszerintézkedések és önmagukban nem biztosítják a fejlődést.

Hasonlóképpen, vállalati szinten sem megoldás a költségcsökkentés, mi több, az esetlen, „fűnyíró” elvű költségcsökkentésnek csak káros hatásai vannak. Elmarad a technológiai fejlesztés, a termékfejlesztés, és ami legszomorúbb, az emberi erőforrás fejlesztése. A kollégák motivációja, a beszállítók elégedettsége csökken, a minőség romlik, a vevők elfordulnak a vállalatától, termékeitől, szolgáltatásaitól.

Nehéz gazdasági helyzetben is lehet sikereket elérni, ám ehhez nélkülözhetetlen az innováció, a folyamatos fejlesztés, fejlődés. Tudás, szorgalom, felelősség és bátorság – ezek lehetnek a felemelkedés kulcsszavai.

SZENTPÉTERI ISTVÁN KEDVEZŐEK A KILÁTÁSOK, DE KEVÉS A SZAKKÉPZETT MUNKAERŐ

Szerencsénk van. Ma a legbiztosabb helyen élünk, dolgozunk Európában. A görög helyzet, az orosz–ukrán történések azonban alkalmasak a pánikkeltésre – főleg a médiában. Én azonban úgy érzem, valójában itthon nincs baj: nálunk a gazdasági növekedés éppen beindult, egyre több területen érződik, hogy vége a válságnak, tehát egy újabb fellendülési szakasz vette kezdetét. Véleményem szerint nem baj, hogy a kormány egy kicsit függetlenedett az uniós döntési központoktól, mert a távolságtartás talán jót tehetett a magyar gazdaságpolitika újragondolásának.

Azt elismerem, hogy annak a vállalatnak-vállalkozónak, aki Görögországgal üzletelt, vagy esetleg Ukrajnával, most nehezebb lehet, tehát velük nem cserélnék. Én zömmel belföldön dolgozom, illetve csak a szomszédos országokkal van üzleti kapcsolat, tehát a világ nagy történései nem érintenek igazán. Ezért úgy látom, összességében inkább kedvezőek a kilátások. A forint túlzott gyengülése miatt sem aggódom, ennyi mozgás még belefér egy normális működésbe.

Most éppen egy olyan üzlethálózat létrehozásának vagyok részese, amelyben egy éven belül 25 bolt nyílik meg. Erdei és hungaricum termékeket fognak árusítani. Izgalmas vállalkozás! Ha nem hinnék a jövőben, nem lennék részese ennek a terjeszkedésnek. Ha valamiért mégis aggódom, akkor amiatt, hogy nem találok ehhez a vállalkozáshoz megfelelő munkaerőt. És ez nem csak az én problémám. Szinte minden vállalkozótól hasonló panaszt hallok: a vállalkozások bővülését már nem a pénz, hanem a megfelelő, szakképzett munkaerő hiánya akadályozza.

OROSZ CSABA JÓK A KILÁTÁSOK, DE EGYRE NAGYOBB GOND A SZAKKÉPZETT MUNKAERŐ HIÁNYA

A legnagyobb biztonságot az jelenti, hogy Európában élünk, s az Európai Unióhoz tartozunk. Biztonságot ad az is, hogy piac-

Szentpéteri István
alelnök, a Magyar Klaszterek
Szövetségének elnöke

„A vállalkozások bővülését már nem a pénz, hanem a megfelelő, szakképzett munkaerő hiánya akadályozza.”

Orosz Csaba
alelnök,
a Horoscoop Kft.
tulajdonos vezetője

„Szükséges törekedni arra, hogy a megfelelően képzett munkaerő minél magasabb jövedelemszintet tudjon elérni, hogy a munkavállaló biztonságban, biztonságerzettel itthon keresse a boldogulást és a fejlődés lehetőségét.”

gazdaság van, s a versenyképesség a boldogulás legfőbb feltétele. Az a vállalkozó, aki képes teljesíteni, elér valamilyen minőséget, szintet, jó eséllyel megtalálja a számítását.

A mi cégünk 25 éves. Ez a negyedszázad elég volt arra, hogy jót is, rosszat is megtapasztaljunk, s elérjünk egy olyan versenyképességi szintre, ami már rossz időben – például az elmúlt évek válságos időszakában – ad némi biztonságot a túlélésre, a stabil működésre. Megtárgultuk, hogy a működéshez kell a pénz, de legalább ilyen fontos a működés infrastruktúrájának megteremtése. Az elmúlt 25 évben soha nem voltunk gátlástalan hitelfelvevők, így nem is adósodtunk el egy normál, szükséges mértéken felül. Sikerült egy olyan kiváló csapatot összehoznunk, ahol minden tagnak van valamilyen hozzáadott értéke a vállalat működéséhez, ami megint csak a biztonságérzetünket erősíti.

Én azt is fontosnak tartom, hogy a magyar gazdaság megtisztulása is megkezdődött, ami kiszámíthatóbbá teszi az üzleti életet. A fekete- és szürkegazdaságban tevékenykedő, a törvényeket be nem tartó, adóelkerülő cégek száma csökken, hiszen az állam – kényszerűségből is – határozottabban behajtja az adót, s a különböző szabályokkal átláthatóbbá teszi a gazdaság működését.

És ami még nagyon fontos: az ország fejlődik, s erősen exportorientált. Ez azért jó, mert van tér, lehetőség a növekedésre, s a piacok diverzifikálása meg ugyancsak biztonságnövelő tényező. Tehát összességében úgy érzem, hogy inkább stabilak most a kilátások, mint bizonytalanok, s ez biztosan jó hatással lesz a magyar üzleti teljesítményre is. Legfeljebb az lehet gond, hogy a megnövekedett gazdasági aktivitáshoz nem lesz elég megfelelően képzett munkaerő. E téren már ma is érzékelhető a hiány, de a fejlődéssel, az ezzel kapcsolatos gondok biztosan éleződni fognak, s ezzel bizonytalanná válhatnak az egyébként jó gazdasági kilátások is. Megoldásként szükséges törekedni arra, hogy a megfelelően képzett munkaerő minél magasabb jövedelemszintet tudjon elérni, hogy a munkavállaló biztonságban, biztonságerzettel itthon keresse a boldogulást és a fejlődés

MIKÓS LÁSZLÓ: BIZTONSÁGOT A JÓ TELJESÍTMÉNY ADHAT

A piacgazdaságban a valamilyen mértékű bizonytalanság a természetes állapot, amely időnként nagyobb, máskor kisebb. A vevői igények változása, a versenytársak aktivitása, a tudomány és a technika eredményeinek gyors megjelenése a termékekben és a szolgáltatásokban állandó kihívást jelent. A vállalatok általában képesek ezeket kezelni hol jobban, hol kevésbé. Az előrelátás, az innovatív alkalmazkodás, az együttműködés, a kezdeményezőkézség, a fegyelmezett munka és a mindezek végrehajtására képes képzett munkatársi gárda adhatja egy vállalat számára azt a belső erőt, amely a mindennapok bizonytalanságát magabiztos cselekvéssé tudja formálni.

A hazai vállalatok nemzetközi mércével mérve kicsik, ezért általában az alkalmazkodás, a legjobbak teljesítményének elérésére, az adott iparágban, szolgáltatásban, termékkörben a kiválóságra való törekvés adhat kellő biztonságot. A globális gazdaságban a mérce értelemszerűen nemzetközi még akkor is, ha az adott vállalkozás döntően a belföldi piacra dolgozik, mert egy kis nyitott gazdaságban bármikor megjelenhetnek versenytársak külföldről is. De még olyan tipikusan belföldi piacon is, mint a vendéglátás, csak akkor lehet tartósan helytállni, ha a kínálat és a teljesítmény nemzetközi mércével mérve is jó, mert a szolgáltatás igénybe vevőinek jó része ismeri más országok hasonló kínálatát, nem szólva az ide érkező külföldiekről. Röviden: biztonságot a jó teljesítmény adhat. Így van ez még akkor is, ha időnként vannak olyan turbulenciák a világpolitikában, világgazdaságban, amelyek súlyosan érinthetnek egyes vállalatokat. A görög válság kezelése – euróövezeten belül, vagy kívül – nem lesz nagy hatással sem az európai sem a magyar gazdaságra a görög gazdaság mérete és a magyar görög gazdasági kapcsolatok szerény volumene miatt. A kereskedelmi kapcsolatokban érintett cégeknek persze lehetnek nehézségeik, de ezek megfelelő biztosítékokkal kezelhetőek. Az eddigi tapasztalatok alapján nem várható jelentős turbulencia a pénzpiacokon sem, ami a még mindig jelentős eladósodásunk miatt fontos. A görög válság tanulsága egyéb-

Miklós László,
az MGYOSZ alelnöke

„A kiszámítható működési környezet azért is fontos, hogy biztonságban érezzék magukat a vállalatok és beruházzanak, s akkor már „csak” a piaci bizonytalanságot kell kezelhetővé tenniük.”

ként mikroszinten is ugyanaz, mint nemzetgazdasági szinten. Ha biztonságot és kiszámítható jövőt akarunk, akkor nem szabad nagyon eladósodni, a hiteleket nem a napi gondok megoldására, hanem a jövő építésére kell felhasználni, ha a válságból történő kilábalásra hozott változások nem érik el a kritikus tömeget, akkor nem lesz tartós megoldás és még akkor is érdemes tárgyalásos megoldást keresni, ha már kicsi az esély a megegyezésre.

A görög adósságválság rövid időn belül valamilyen módon megoldást nyer, de a kilábalás a nehéz helyzetből sokáig fog tartani, mert a gazdasági nehézségeken túl a kialakult bizalmi válságot is le kell küzdeni. A bizalmi válság lesz az EU–oroszkapcsolatokban is a legnehezebben leküzdhető akadály. Bár mindkét fél számára egyértelmű a kölcsönös egymásra utaltság és a fejlődő gazdasági kapcsolatok előnye, az ukrajnai események nyilván nem maradhattak válasz nélkül. Itt nem számíthatunk gyors megoldásra és várhatóan nem lesz realizálható a keleti nyitás politikájától várt gazdasági haszon.

A nemzetközi és általunk nem, vagy csak kismértékben befolyásolható kérdések mellett meg kell említeni, hogy a vállalatok biztonság érzetét jelentősen befolyásolja a tulajdon biztonsága, a szabályozási környezet kiszámíthatósága, a verseny tisztasága, az állami beavatkozások semlegessége. Az ezekkel kapcsolatos hiányosságokra és az ebből fakadó problémákra – pl. alacsony beruházási hajlandóság – az MGYOSZ és más vállalkozásokat tömörítő szervezetek is többször felhívták a figyelmet. Az adószabályok és a költségvetés ez évi korai elfogadása fontos és jelentős lépés volt a kiszámíthatóság javításában, de ez csak egy elem a működési környezet biztonságából. Az a kérdés bízhatnak a vállalatok a működési környezet többi elemének kiszámíthatóságában. Nem a változatlanságban, hiszen a gazdasági szabályozórendszer időnkénti módosítása szükségszerű, hanem az érdekegyeztetést is magában foglaló kiszámítható kormányzati magatartásban. A kiszámítható működési környezet azért is fontos, hogy biztonságban érezzék magukat a vállalatok és beruházzanak, mert már „csak” a piaci bizonytalanságot kell kezelhetővé tenniük.

Mahindra

Rise.

XUV500

5.990.000 Ft-tól

7 ülés • 5 év garancia • ABS • EBD
• ESP • 6 légszák • tolatóradar
• első ködlámpa • kanyarkövető
fényoszóró • MP3 • DVD lejátszás •
beépített GPS navigáció • esőszensor
• hangvezérlés • Start-Stop rendszer
• lejtmenetvezérlő • hűtött italtartó •
dupla kesztyűtart

GOR PICK-UP

4.649.000 Ft + áfától

robosztus felépítés • kiváló terepjáró
képesség • kényelmes utastér •
magas felszereltség • alacsony
ár • alacsony fogyasztás • 3 év
teljeskörű garancia • ABS • 2 légszák
• oldalfellépők • légkondicionáló •
tempomat • rendelhető felépítmény •
országos szervízhálózat

GENIO

3.599.000 Ft + áfától

ABS • 2 légszák • elektronikusan
kapcsolható összerékhajtás és
felező • légkondicionáló • tempomat
• Start-Stop rendszer

Himalaya-Auto Kft.

☎ 06-20-455-445 7

🌐 www.mahindra.hu ✉ info@mahindra.hu

📘 facebook.com/MahindraHungary

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS HÍVE AZ ÉVOSZ ÚJ ELNÖKE IS

Huszonöt év alatt két elnöke volt az ÉVOSZ-nak. Két hónapja választották meg a harmadikat. Koji Lászlóról sok mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy ne ismerné a szakmát, s a szövetséget. Alapító tag, sok beosztásban dolgozott az elmúlt 25 évben.

AZ ÚJ ELNÖK

Koji László (57) közgazdász. Az Inconex Ingatlanhasznosító Kft. igazgatója. Az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének egyik alapítója és új elnöke. A közgazdaság-tudományi egyetemen 1981-ben szerzett diplomát. Pályája során beruházó, ingatlanfejlesztő és kivitelező cégeknél dolgozott különböző vezetői pozíciókban. 25 éve vesz részt az ÉVOSZ érdek-képviseleti munkájában, az utóbbi időben a szövetség alelnöke volt. Hosszú ideig ellátta a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöki feladatait, jelenleg a BKIK tiszteletbeli elnöke is.

Egészen meglepő, hogy az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségében (ÉVOSZ) olyan nagy a belső nyugalom, az állandóság, hogy csak ritkán választanak új elnököt. Mivel magyarra ez?

Koji László: Az építőiparban óriási a verseny, minden megrendelésért harcolni kell. Ám azt még a konkurens cégek is felismerték, hogy az együttműködésnek is van helye, értelme. Erre az ÉVOSZ megfelelő terepnek bizonyult. Szerencsére olyan vezetők kerültek idáig a szövetség élére – először Kreszán Albert, majd Tolnay Tibor –, akik nem megosztó személyiségek voltak, akik fontosnak tartották a szakma egységes képviseletét, a különböző érdekek integrálását. A tagok ezt értékelték, s egészen addig elnökök maradtak, amíg ők maguk azt nem mondták, hogy a lejáró megbízatást már nem akarják megújítani. Most is ez történt.

Mondhatjuk azt is, hogy a szakma nagy öregjei távoztak a vezetésből, azaz egyfajta generációváltás is lezajlott?

Koji: Az elnökség 60 százaléka új tagokból áll, s általában a harmincas-negyvenes korosztályból kerültek ki az új tagok, tehát ennyiben valóban van egyfajta generációváltás. A régi vezetők azonban nem mennek el teljesen, itt maradnak a szenior klubban, azaz segítenek a háttérből az új vezetésnek.

Valószínűleg Ön jelenti a folytonosságot a régi vezetés és az új között, hiszen ön alapító tag is volt az ÉVOSZ-ban...

Koji: Sőt! Nem csak alapító voltam, de az első főállású vezetője is a szövetségnek. Amikor eldőlt, hogy az építőipar kiválik a kamarából, én ott az építőipari tagozatot vezettem, s engem kértek fel, hogy legyek „forradalmár”, azaz szervezzem meg ezt az új szakmai szövetséget főtktári minőségben. Ez a poszt most is létezik, de most igazgatónak hívják. Pár év után úgy döntöttem, hogy elmegyek cégeket vezetni, s akkor társadalmi munkában, alelnökként dolgoztam itt tovább. Az új vezetésben azonban rajtam kívül is maradtak régi tagok, így a személyi folytonosság is megmaradt a változás mellett.

Ön régi szakember, de elnöknek mégiscsak új az ÉVOSZ-ban, s ahogy mondani szokták, „új seprű jól seper”, azaz biztosan néhány dologban újítani is akar...

Koji: Minden elnök újított, ahogy az adott időszakban szükséges volt. Amellett, hogy folytatom az elődök munkáját, néhány aktuális feladatban erősíteni szeretnék. Így például szeretnék a képzésre nagyobb hangsúlyt helyezni. Nemcsak úgy általában, hanem konkrétan, nagyon gyakorlatiasan. Tervezzük, hogy az építőipar öt legnagyobb közbeszerzőjének gyakorlatát,

szerződéses megoldásait tanulmányozzuk, tanulási céllal. A vállalatokat izgatja az új technológia, az új gépek, ezekben is szeretnék valamilyen képzést szervezni. Azt gondolom, a cégek tudják, hogy a versenyképességhez folyamatosan új tudásra van szükség, tehát nyitottak minden ilyen megoldásra. Az a tapasztalatom, hogy egy vállalatot ma már csak nagyon konkrét dologgal lehet megnyerni, az általános ajánlatra nincs ideje senkinek sem. És tanulni egymástól is lehet, ami erősítheti a szakmai kapcsolatokat, az együttműködést.

Szerencsése van, hiszen jó időpontban vehette át az elnöki posztot. Úgy látszik, az ágazat kilábal a mélypontról, s mintha beindult volna a növekedés is.

Koji: Valóban, az ágazat csaknem két éve lendületben van, az előző 6 év recessziója után bővül a termelés, növekedett a foglalkoztatottak száma, rengeteg új létesítményt adott át a megrendelőknek. E folyamatban fontos szerep jut az EU-pályázatoknak, az uniós pénzből finanszírozott állami, önkormányzati megrendeléseknek. Különösen a gépipar, az élelmiszeripar, a mezőgazdaság és az idegenforgalom bővítette építési-beruházásait. Vagyis azt is mondhatjuk, félig tele van az a bizonyos pohár...

Létezik egy pesszimista verzió is, amikor inkább azt mondaná, hogy félig üres a pohár?

Koji: Igen. A piacon sajnos sok vállalkozás irreálisan alacsony áron kínálja szolgáltatásait, rossz az ágazat jövedelemtermelő ké-

pessége, az épületépítéseknel koránt sincs jól érzékelhető bővülés, a lakásépítő cégek vegetálnak. Ma már a verseny nem csak a munkáért, hanem a szakmunkásokért is élesen folyik. Nincs tanuló az építőipari szakmunkásképző rendszerekben, a stabil alvállalkozói láncok szétestek, a szakmai műhelyek őrldve működnek. 2006-ban, amikor az utolsó jó évünk volt, 2300 milliárd forintot tett ki az országos építési-szerelési tevékenység értéke, az idén, miután két éve elindultunk felfelé, 2100 milliárd körül lesz. Az ágazat 2013 elejéig piacának 45 százalékát veszítette el és a válság következtében 85 ezer szakembert engedett el. Ezek fele elment külföldre és nem is akarnak visszajönni, mert két és félszer többet keresnek ott. A szakmunkás-utánpótlás, miután az iskolákból – demográfiai okokból – kevés fiatal kerül ki Magyarországon, főleg Kárpátaljáról érkezik. 2014-ben már nemcsak a munkákért versenyeztek a cégek, hanem a szakmunkásokért is, és ez hatványozottan igaz 2015-re.

Azt nyilatkozták, hogy sokat segítene az ágazaton, ha a lakásépítő magánszemélyek kedvezményes, 3 százalékos körüli hitelhez jutnának.

Koji: A gazdaság tartós növekedésének biztos tartaléka a lakásügy. A recesszió éveiben a lakásépítés és lakásfelújítás történelmi mélypontra zsugorodott. A 2007. évi 36 ezer új lakás és 250 ezer felújított lakásszámmal szemben a 2014. évi holtpontról elmozduló adatok a 8400 új lakást és mintegy 110 000 felújítást jelentettek. Az életminőséget meghatározó lakhatási

KEVESEBB ÉPÍTŐIPARI CÉG SZÚNT MEG

Májusban 568 építőipari céget törölt a cégbíróság, ez 4,3 százalékkal kevesebb, mint az áprilisi rekord volt, de így is 23 százalékkal haladja meg a tavaly májusi értéket – közölte az Opten céginformációs szolgáltató Kft. Az Opten várakozása szerint egész évben magas marad a megszűnési ráta az ágazatban, ugyanakkor a családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK) új lendületet adhat az ingatlanszektornak és az építőiparnak is. A közlemény szerint a júliusban indult családi otthonteremtési kedvezmény az ingatlanvásárlásokban és -bővítésekben is segítséget nyújthat, valamint kisebb beruházások formájában az építőipar számára is adhat munkát. A céginformációs szolgáltató szerint 2015 második fele mérföldkő lehet az építőipar számára, ugyanis a tavaly indult költségvetési beruházások most vannak a csúcson. Hozzáadték: ugyanakkor az újonnan kötött szerződésállomány azt jelzi, hogy a csökkenő költségvetési beruházásokat a versenyszektor megrendelése nem tudják pótolni. Az Opten szerint van néhány olyan tényező is, amely egyértelműen pozitívan befolyásolhatja majd az építőipar helyzetét. Például az alacsony jegybanki alapkamat ingatlan beruházásokra ösztönözheti a lakosságot, és mivel a brókerbotrány miatt az emberek bizalma megrendült az értékpapírokból, megnőhet a szerepe a befektetés jellegű ingatlanvásárlásnak.

„A gazdaság tartós növekedésének biztos tartaléka a lakásügy. A recesszió éveiben a lakásépítés és lakásfelújítás történelmi mélypontra zsugorodott. A 2007. évi 36 ezer új lakás és 250 ezer felújított lakásszámmal szemben a 2014. évi holtpontról elmozduló adatok a 8400 új lakást és mintegy 110 000 felújítást jelentettek. Az életminőséget meghatározó lakhatási körülmények javítása gazdaságpolitikai kérdés is. Az ÉVOSZ felmérései szerint egy 3 százalékos kamatozású forintalapú lakáshitel-kondíció, tartósan kiszámítható feltételekkel sokat lendítene a lakásépítési kedven.”

körülmények javítása gazdaságpolitikai kérdés is. Az ÉVOSZ felmérései szerint egy 3 százalékos kamatozású forintalapú lakáshitel-kondíció, tartósan kiszámítható feltételekkel sokat lendítene a lakásépítési kedven. Szerencsére, a lakásépítési vállalkozások is igénybe vehetik az MNB növekedési hitelprogramját, tehát ott már megvan a kellő ösztönző erő e forrás igénylésére, azaz a lakásépítésre. De már a magánszemélyek hitele is 6-7 százalék körül mozog, tehát valami ott is elindult. Ha ezt sikerül csökkenteni, akkor jöhet egy áttörés.

De önöknek még ez sem elég. Áfa-csökkentésért is lobbiznak...

Koji: Semmi olyat nem kérünk, ami rossz a költségvetésnek, kedvezőtlen a magyar gazdaságnak. A Nemzetgazdasági Minisztériummal kifejezetten jó a kapcsolatunk, azt is értjük, hogy az adózással a fogyasztást kívánják terhelni. De a lakásépítés talán mégis más kategória, mint a kifizetés. Nem csak azért, mert egy egész életre szóló beruházás lehet, de a nagyságrendje is egészen más. Itt egy 27 százalékos adó mindent eldönthet, óriási terhet jelent. Azt is tudjuk, hogy az EU szigorúan szabályozza, mi lehet kedvezményes adózású, s mi nem. De van mozgástér, szociális szempontok miatt. Jó ötlet például a CSOK, azaz a családok otthonteremtési kedvezménye, ami most július elsejétől indult. Ez 500 ezer és 3,25 millió forintnyi vissza nem térítendő támogatást ad a gyerekes családoknak, ami bizonyára lendít a lakásépítési piacon is. 24 milliárdot szán erre a célra a kormány, minden további nélkül hatást kalkulálva ez mintegy 100 milliárd forintos építési piacot generál. S az állam sem jár rosszul: illetékekből, áfa-befizetésekből valószínűleg visszaszorog a kiadott támogatás. Arról nem beszélve, hogy az élénkülés miatt a foglalkoztatás is javulni fog.

Más ágazatoknál az élénkülés az export növekedését is eredményezte. Ön azt nyilatkozta korábban, hogy az export ebben az ágazatban nem számottevő. Most is így van?

Koji: Igen, ebben az ágazatban a belső piac a meghatározó. Persze, vannak cégek, amelyek külföldön is dolgoznak, leginkább Németországban, Ausztriában, s a Benelux-országokban, de a többségnek a hazai terep a lényeges. Éppen ezért törek-

szünk arra, hogy a kormány stratégiai partnereivel, a nagy multikkal is jó kapcsolatunk legyen, hogy amikor generálkivitelezőt keresnek, akkor magyar székhelyű vállalkozásban gondolkodjanak. Az a tapasztalatunk ugyanis, hogy hiába választanak külföldi generálkivitelezőt, a munka nagy részét magyar vállalkozók végzik. Jó lenne akkor a teljes folyamatot, s a teljes hasznot itt tartani. Talán akkor javul a jövedelmezősége, s az itt dolgozókat is jobban meg lehet majd fizetni. A piac ugyanis még mindig alulértékeli az ágazat teljesítményét. Az ágazati átlagbér az év végén sem fogja elérni a versenyszféra havi bruttó átlagbérenek a 75 százalékát. Ezen is próbálunk változtatni, amihez számítunk a kormány segítségére is. Nem közvetlenül, hanem kedvező szabályozók formájában.

Az ÉVOSZ a Munkaadók és Gyáriparosok Országos szövetségének a tagszervezete. Mit várnak az MGYOSZ-tól?

Koji: Nem egyszerűen csak tagok vagyunk, de az ÉVOSZ volt a gazdája annak a „történelmi” találkozónak, ahol a munkaadói és a gyáriparos szervezet eldöntötte, hogy egyesül, így jött létre az MGYOSZ. Ezenkívül azt is mondhatom, hogy a gazdasági gondok közepette is mindig rendes tagdíjfizetők voltunk.

Egy okkal több, hogy megfogalmazza, mit várnak a tagdíjért cserébe...

Koji: Sok önkéntes tagi alapon működő szakmai szervezet anyagi gondokkal küzd. Kevés a tag, kevés a bevétel. Az MGYOSZ viszont profi ernyőszervezet lehetne. Most is nagyon jól intézi az EU-pályázatait, részben ebből is működteti a szervezetet. Jó lenne, ha ezt a nagy tapasztalatot a tagszervezeteknek is átadná, akár úgy, hogy tudatosan keres pályázati forrásokat, lehetőségeket a tagszervezeteknek. A tudás, megvan az MGYOSZ-ban, talán a brüsszeli iroda is segíthetne a külföldi lehetőségek feltárában, s becsatornázásában. Ezenkívül fontosnak tartanánk, hogy az ágazati párbeszéd szerepét segítsen erősíteni az MGYOSZ. Ennek szerepe ma hullámzó, hol nagyon fontosnak látszik, hol meg mellőzhetőnek. Mi úgy látjuk, a párbeszéd, az együttműködés a nyerő megoldás, vállalati, s szakmai szervezeti szinten egyaránt. Ez hasznos lehet a gazdaságirányítóknak is.

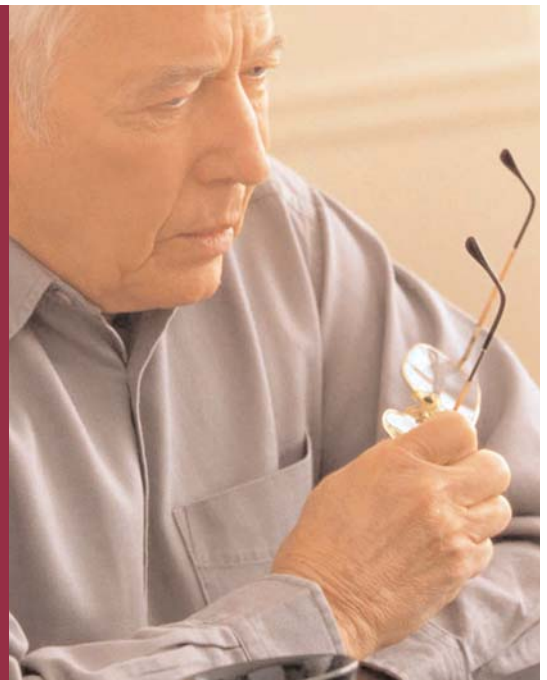
MGY

AZ ÁGAZAT STRATÉGIAI FELADATAI

- folyamatos képzés, szakember-utánpótlás minden szinten,
- energiatakarékos anyagok, technológiák beépíthetősége,
- a vállalkozások közötti együttműködési készség fejlesztése,
- a piac túlszabályozásának elhárítása,
- a jogszerű piaci magatartás erősítése,
- a megrendelői erőpozíciók kivédése a vállalkozások és a létesítmények javára.

AZ ÖREGEK IS KELLENEK AZ ÜZLETI SIKERHEZ

Miután a fejlett országokat öregedő társadalmak jellemzik, a gazdasági növekedéshez fontos az idősebb munkavállalók munkája. A PwC legfrissebb tanulmánya az 55 év feletti munkavállalók foglalkoztatásának sikerességét vizsgálja 34 OECD-országban.

A felmérés alapján a listavezető Izlandot Új-Zéland, Svédország, Izrael és Norvégia követi. Az első tíz ország között van még továbbá az USA, Korea, Japán és Észtország is. Szlovákia, Görögország, Lengyelország, valamint Magyarország viszont csak jóval az átlag alatt teljesít.

A PwC tanulmánya szerint, ha az egyes országok követik az idősebb generáció foglalkoztatásával kapcsolatban kialakult legjobb gyakorlatokat, dollármilliárdokkal növelhetik az államkincstár bevételeit. A nemrégiben készített „Golden Age Index” több mutató – például a foglalkoztatottság, a keresetek és a képzettség – súlyozott átlagán alapul.

„Miután a fejlett gazdaságokat öregedő társadalmak jellemzik, a gazdasági növekedés, illetve a nyugdíjak és az egészségügy szempontjából is kiemelkedően fontos, hogy ezek az országok jobban kihasználják az idősebb munkaerőben rejlő potenciált. Az újonnan létrehozott „Golden Age” mutatónk arra világít rá, hogy mely országoknak sikerült ezt megvalósítani. Ilyenek a skandináv országok, Új-Zéland vagy például Izrael. Az Egyesült Királyság közepesen, az eurózána többsége viszont átlagon alul teljesít. Szlo-

vákia, Görögország, Lengyelország, valamint Magyarország pedig csak a sereghajtók között van. Becslésünk szerint az Egyesült Királyság például hosszú távon közel 5%-kal növelhetné GDP-jét, ha követné a legjobban teljesítő országok – például Svédország – üzleti gyakorlatát. A rosszabbul szereplő országok esetén pedig mindez még nagyobb növekedést idézhetne elő” – nyilatkozta Bencze Róbert, a PwC Magyarország HR-tanácsadási üzletágának igazgatója.

A PwC „Golden Age Index” szerinti főbb eredményeket a *túloldalon* lévő táblázat mutatja.

A PwC mutatója alapján a kormányok fontolóra vehetnék az állami nyugdíjrendszer további reformját, a későbbi nyugdíjba menetel ösztönzését és további anyagi ösztönzők bevezetését az idősebb munkaerő marasztalása vagy munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítése érdekében. Szükséges lenne az idősebbek munkaképességének javítását célzó új képzési formák bevezetése, a további foglalkoztatás útjában álló akadályok felszámolása, valamint az idősebb munkavállalók alkalmazása, különös tekintettel az idősebb nőkre, mivel őket még az idős férfiaknál is ritkábban alkalmazzák.

ÍGY ÁLLT ÖSSZE AZ INDEX

A PwC Golden Age Index elnevezésű mutatója az alábbi nemzeti munkaerő-piaci mutatókat vette alapul.

A standardizált, súlyozott, aggregát mutatószámok minden országra vonatkozóan egyedi adatokkal szolgálnak. A mutatószám 0-tól 100-ig terjed. A 2003-as bázisév átlagértéke 50.

A felmérés az OECD adatain alapul. A kutatás fókuszában az 55-64 éves korosztály állt, mivel csak erre vonatkozóan érhetőek el standardizált adatok több OECD-országban is.

LEHET NÉPSZAVAZÁS A FÉRFIAK 40 ÉVÉRŐL IS

Lehet népszavazást tartani arról, hogy a férfiak is elhessenek-e 40 év szolgálati év után nyugdíjba, úgy, mint a nők. A kezdeményezésre első körben nemet mondott a Nemzeti Választási Bizottság, a kezdeményező azonban a Kúriához fordult, amely most zöld lámpát adott. A kezdeményezőnek 120 nap áll rendelkezésére ahhoz, hogy 200 ezer hiteles aláírást gyűjtsön össze a népszavazás mellett. A férfiak 40 év munkaviszony utáni nyugdíjba vonulásáért indított népszavazási kezdeményezés mögé felsorakozott a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MaSzSz) és a Liga Szakszervezetek is – jelentették be az érdekvédelmi szervezetek Budapesten, közös sajtótájékoztatón. A népszavazást Bodnár József, a Vasutasok Szakszervezetének tisztviselője kezdeményezte magánemberként, aki szerint sérti az esélyegyenlőséget, ha a társadalom egyik rétegének van ilyen kedvezménye, míg a másoknak nincs. Véleménye szerint meg kell szüntetni ezt a diszkriminációt úgy, hogy ne sérüljön a nők 40 éves jogviszonyra épített programja, hanem ezt a lehetőséget biztosítsák a férfiak számára is.

Rank			Country	Index		
2003	2007	2013		2013	2007	2003
1	1	1	Iceland	93.4	93.7	94.1
9	2	2	New Zealand	79.7	71.6	61.2
3	4	3	Sweden	78.2	70.8	68.1
12	11	4	Israel	77.1	65.7	58.9
2	7	5	Norway	74.5	69.8	69.0
14	13	6	Chile	74.4	66.0	56.2
4	5	7	United States	73.4	70.4	68.0
6	6	8	Korea	72.9	70.3	64.8
5	3	9	Japan	71.8	71.0	67.8
13	8	10	Estonia	71.2	69.0	58.8
7	10	11	Switzerland	71.1	66.7	63.7
10	14	12	Denmark	67.1	62.5	60.4
8	12	13	Mexico	65.1	65.4	63.5
15	15	14	Canada	64.3	58.2	53.7
20	17	15	Australia	63.2	56.3	46.9
17	16	16	Finland	62.0	58.0	49.9
11	9	17	Portugal	60.9	66.3	60.2
25	21	18	Germany	58.7	47.3	37.0
16	19	19	United Kingdom	58.1	53.6	50.3
27	28	20	Netherlands	53.4	42.4	35.3
23	23	21	Czech Republic	53.3	46.1	42.8
28	24	22	Austria	50.9	44.5	33.4
22	20	23	Spain	49.4	48.1	43.1
24	25	24	France	48.9	44.3	42.4
18	18	25	Ireland	47.8	55.1	47.9
29	30	26	Italy	42.7	36.4	32.0
33	29	27	Belgium	42.5	36.5	30.2
34	34	28	Slovak Republic	42.4	31.1	22.4
19	22	29	Greece	42.2	46.7	47.1
26	33	30	Poland	42.1	32.0	35.7
30	28	31	Hungary	41.8	37.6	31.9
31	31	32	Luxembourg	41.0	33.9	31.7
32	27	33	Slovenia	39.2	38.1	30.3
21	32	34	Turkey	36.7	33.0	43.6
Average				59.2	54.5	50.0

A Golden Age Index a vállalatok számára is számos lehetőséget vet fel:

- A vásárlók átlagéletkora növekszik, ezért azok a vállalkozások, amelyek kihasználják az idősebbek képességeit és tapasztalatát, versenyelőnyre tehetnek szert.
- A munkáltatóknak újra kellene gondolniuk, hogyan viszonyulnak az idősebb munkavállalók továbbképzéséhez, azaz a folyamatos tanulás és tanítás nem szűnne meg az 50. év betöltésével sem.
- Az idősebb munkavállalók a fizetés, a nyugdíj, valamint az egészségügyi juttatások arányát tekintve másfajta javadalmazásra tarthatnak igényt.
- A vállalatoknak érdemes lenne alaposan megvizsgálniuk a szervezeten belüli életkorviszonyokat, a toborzás, a munkaerő megtartása, a tréningek, valamint a teljesítmény és a jutalmazás terén.

„A vállalatok és a kormány gyakran mellőzik ezt a munkavállalói réteget, ugyanakkor felmérésünk alapján nagy gazdasági haszonnal járhatna, ha ezeket a munkavállalókat sikerülne megfelelően képezni és motiválni a további munkavállalásra. Az idősebbek foglalkoztatása után

igényelhető adókedvezmények, a továbbfoglalkoztatás többletköltségeinek nagyobb mértékű támogatása – például a digitális készségek elsajátítására irányuló továbbképzések és betanítás –, valamint az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést tiltó jogszabályok szigorúbb betartatása javíthatná az 55 év feletti munkaerő-piaci helyzetét.” – mondta Bencze Róbert.

„A vállalatoknak el kellene gondolniuk, hogyan hasznosíthatnák legjobban az idős munkavállalók tudását és tapasztalatát. A nagyobb rugalmasság, a munkakör átalakítása, a szakértői karrier utak kiemelése vagy a munkakör bővítése segíthetne az idősebb generáció munkaerő-piaci megtartásában. A képzésnek, az előléptetésnek és a teljesítménymenedzsmentnek nem szabadna 50 éves kor felett véget vetni. Jobban ki kellene használni a vállalatokon belüli életkorkülönbségből fakadó előnyöket, amely a különböző generációk közös munkájából ered. Az aktív életszakasznak nem muszáj a nyugdíjba vonulással véget érnie: a részmunkaidőben foglalkoztatott nyugdíjasok is fontos szerepet tölthetnek be” – foglalta össze Bencze Róbert a PwC felmérésének Magyarországra is adaptálható következtetéseit.

Minden **ötödik** munkavállalóról fél év alatt kiderül, hogy alkalmatlan az új munkára

Az elmúlt években sokat változtak a vezetői kvalitások, a vezetők iránti elvárások és egyben a vezetők kiválasztásának, tesztelésének sikerkritériumai is, így a HR-szakembereknek ismét érdemes átértékelni gyakorlatukat. A hatékony kiválasztási know-how közben a nagyvállalatok féltve őrzött kincséből kkv kompetenciává is vált.

Noha a személyiségtesztek továbbra is a pályázókról alkotott komplex kép fontos részét képezik, a *Wall Street Journal* tavaly nagy port kavart fel cikkével, amely kimutatta, hogy a munkavállalói sikerben a személyiség tesztek kisebb szerepet játszanak, mint korábban gondoltuk. A kognitív tesztek és a munkaszimulációs tesztek ma sokkal inkább képesek arra, hogy megjósolják, mennyire lesz képes jól ellátni feladatait az új munkavállaló, és milyen gyorsan tanul be. Brian Stern, a világ egyik legnagyobb, HR tanácsadó- és tesztelemző cége, az SHL elnöke szerint, míg korábban a csapatmunka vagy a stressz-tűrés hátrébb szerepelt a mérendő prioritások között, manapság ezek a „soft” képességek is egyre inkább előtérbe kerülnek. A kognitív képességek és a személyiségjegyek gyors megállapítása már nem csak a multinacionális cégek, hanem a kkv-k számára is fontos lehet a versenyelőny megszerzéséhez. Ma a kkv-k egyre gyakrabban alkalmazzák a bármikor elővehető, percek alatt eredményt hozó, praktikus tesztek, a multik előtt viszont az a kihívás, hogy a saját, komplex szempontjaik érvényesítéséhez mely kiválasztási módszerek, tesztkombinációk segítik szervezetüket.

MÁR NEM CSAK A KÉPESSÉGEKEN MŰLIK

A Yahoo és a Society of Human Resource Management kutatása szerint az amerikai cégek egyharmada használ már valamilyen foglalkoztatás előtti tesztet, ezek alkalmazása a szeptember 11-es események óta lényeges növekedést mutat. A klasszikus tesztelési szempontok mel-

lett a becsület, a biztonságosság és bűnesetek megelőzése mára nagyon lényeges szempontokká váltak. Az amerikai HR szolgáltató cég, az Avert Inc. még egy korábbi, 1,8 millió háttérprofil elemzéséből származó vizsgálatából kiderült, hogy a pályázók negyede valótlan információkat állított önéletrajzában egykori munkáltatójáról, iskolai végzettségéről, 6%-uk „frissen” büntetett előéletű volt, 13%-ukat pedig korábbi munkáltatója egyáltalán nem alkalmazná.

A KÖZÖSSÉGI MÉDIA CSÖKKENŐ SZEREPE

Noha a munkáltatók közel fele állította, hogy pályázói közösségi média profiljaiban talált olyan információt, amely eltántorította a jelölt felvételétől, ennek a módszernek azonban több kerékkötője van. Egyrészt sokan túpírozzák fel profiljukat, amikor álláskeresőbe kezdenek, másrészt egyre kevesebb az egyének hozzájárulása nélkül elérhető információ a profilokon. Így a tesztek felértékelődése globális szinten is érezhető, hiszen az eddig használt lehetőségek kezdenek beszűkülni.

MAGYARORSZÁGON IS NAGY A LEMORZSOLÓDÁS

Az Access Assessment közelmúltbeli 100 fős, HR-vezetők körében végzett kutatásából kiderült, hogy hazánkban a cégek 36%-ánál nagyon magas a lemorzsolódás. A megkérdezett HR-vezetők 20 %-a szerint már 6 hónapon belül kiesik a kiválasztottak jelentős része, azaz ezen cégeknél vagy el kell bocsátani, vagy más munkakörbe kell helyezni az új munkatár-

NINCS IDEÁLIS TESZT

Klein Sándor, az Access Assessment ügyvezetője szerint „legjobb” kiválasztási teszt nem létezik. A célokhoz kell igazítani a tesztet. A világ egyik legdinamikusabban növekvő rendszere például a Talent Q, amely képességvizsgáló tesztjeiben a feladatok nehézsége aszerint változik, hogy a vizsgált személy jó megoldást ad vagy hibázik. A People Test Spektrum is egyre népszerűbb, ennek személyiség-kérdőíve nagy volumenű, személyre szabható, online vizsgálatokra alkalmas.

sak minimum 40%-át. A 2015 elején publikált „Munkaerő elvándorlási monitor” alapján a gyakoriságokkal súlyozott ún. „Munkaerő lemorzsolódási index” 18,5 %-os, azaz átlagban minden ötödik munkavállalóról már fél év alatt kiderül, hogy nem válik be.

Az Access Assessment kutatásában megkérdezettek kétharmada szerint is a

kiválasztás sikere a felvételt elősegítő tesztek használatával nőne, vagy biztosan nőne, és a válaszadók fele szerint a tesztek jelentősége nőni fog. Az adatok szerint mindmáig igen jelentős, akár sokmilliárdos is lehet a pénzben és időben kimutatható veszteség, amelyet a vállalatok elszenvednek a tesztek alkalmazásának hiánya miatt.

Milyen irodákban dolgoznának a legszívesebben a magyar munkavállalók?

A magyarok központi helyen, modern és stílusos irodában dolgoznának a legszívesebben, amelynek kialakítása kifejezetten a napi tevékenységeikhez igazodik – derült ki a HB Reavis több mint 1100 fő bevonásával készült online felméréséből. Az álomirodával kapcsolatos kutatás szerint a nők többsége rendkívül fontosnak tartja, hogy környezetbarát irodában dolgozzon, míg a parkolási lehetőség biztosítása kulcsfontosságúnak bizonyult a legtöbb válaszadó számára.

A KUTATÁS

A HB Reavis Magyarország a Szeretlek Magyarország online portállal együttműködve több mint 1100 fő megkérdezésével végzett kutatást az X- (35-50 évesek) és Y- (20-35 év közötti) generáció tagjai körében, hogy átfogó képet kapjon a számukra ideális irodai környezetről.

A kutatás egyik legfontosabb megállapítása, hogy a válaszadók több mint 81 százaléka az elválasztott terű irodákat preferálná – különösen a 40 év felettiek – ugyanakkor a valóságban a kérdőívet kitöltők több mint 55 százaléka jelenleg is nyitott, egyterű irodában dolgozik.

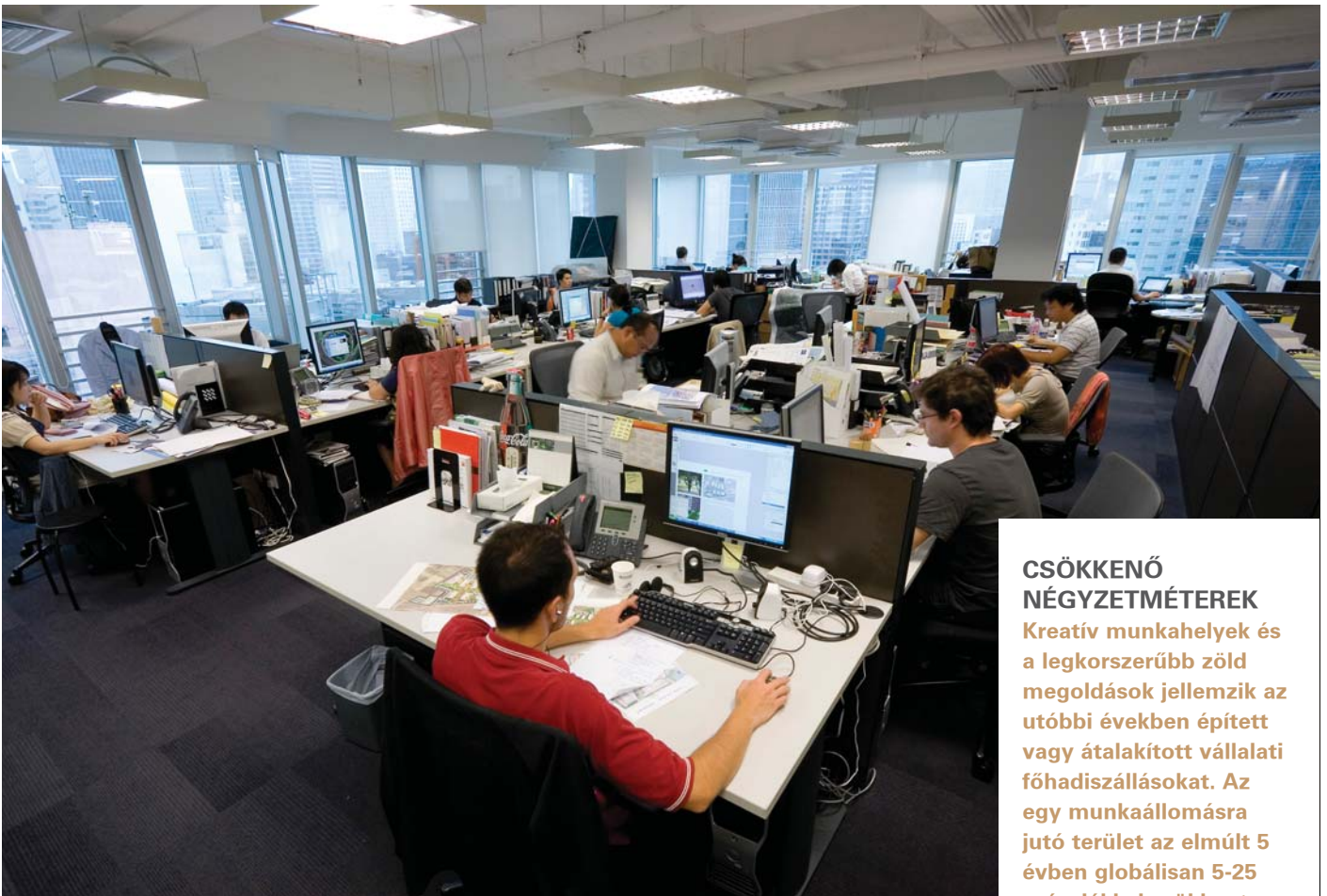
A felmérésből az is kiderült, hogy a válaszadók 82 százalékának kiemelten fontos, hogy az iroda központi helyen legyen és minél kevesebb átszállással, gyorsan eljusson a munkahelyére. Az álomirodában lényeges szempont a kreatív dizájn és a munka közbeni kikapcsolódási lehetőségek, amelyet a 18 és 25 év közötti férfiak több mint 80 százaléka talált kulcsfontosságúnak.

A megkérdezettek közel 30 százaléka számára rendkívül fontos, hogy az irodaépület környezetbarát legyen és olyan fenntartható megoldásokat használjon, mint az esővíz locsolásra történő újrahasznosítása, vagy a zéró szén-dioxid

kibocsátás. A nők körében rendkívül nagy figyelmet kapott ez a kérdés: kétharmaduk szerint az irodaépület fenntartható megoldásai számítanak annak eldöntésében, hogy egy iroda mennyire vonzó.

A parkolási lehetőség biztosítása kiemelt jelentőséggel bír: a válaszadók több mint 71 százaléka szerint – közülük is különösen az X-generáció tagjainak – rendkívül fontos ez a szempont. A kutatás szerint nem csak az Y-, de az X-generáció számára is meghatározó, hogy az irodaház rendelkezik-e biciklitárolóval, öltözővel és zuhanyzóval – minden harmadik válaszadó számára fontosak ezek a kritériumok. A konditerem, uszoda vagy elektromos töltőállomás használatának lehetőségét szintén az X-generáció, azon belül is a férfiak díjazták a nagyobb mértékben.

Az X-generáció tagjai azonban az Y-generáció képviselőinél kevésbé tartják fontosnak, hogy az iroda környékén sok étterem és kávézó legyen, ahova akár

CSÖKKENŐ NÉGYZETMÉTEREK

Kreatív munkahelyek és a legkorszerűbb zöld megoldások jellemzik az utóbbi években épített vagy átalakított vállalati főhadiszállásokat. Az egy munkaállomásra jutó terület az elmúlt 5 évben globálisan 5-25 százalékkal csökkent, egyterű irodák esetében Magyarországon jelenleg 8–9,5 négyzetméter. A mobil megoldások, az asztalmegosztás (desk sharing) és a helygazdálkodás további racionalizálása miatt ez a szám a következő esztendőben tovább csökkenhet – vetíti előre az Óbuda Group elemzése, amiben a korszerű székházakkal szembeni elvárásokat összegzi. Ma már szinte semmilyen cég nem gondolkodik boxokban vagy elkülönített szobákban. Az egyterű, nyitott iroda egyértelmű favorittá vált. A kialakítás így jóval gazdaságosabb, hiszen csökkenthető a kihasználatlan közlekedő folyosó és több munkahely fér el kisebb alapterületen.

ügyféltalálkozókat is szervezhetnek. Összességében, a megkérdezettek több mint 55 százaléka tartotta lényegesnek ezt a kritériumot. Minden második válaszadó jelölte meghatározó tényezőnek az irodaház építészeti stílusát, kinézetét, és ugyanennyien találták kulcsfontosságúnak, hogy az irodaház rendelkezzen belső kerttel vagy parkkal.

A szempontok fontosság szerinti sorrendbe tételénél kiderült, hogy a kényelmi szolgáltatások és a fenntarthatóság háttérbe szorulnak az irodaház központi elhelyezkedésével szemben, a legkevésbé fontos tényezőnek pedig az épületben található további vállalatok presztízse bizonyult.

„A kutatás eredményei tükrözik a nemzetközi eredményeket. Az emberek a nyitott terű irodákban jellemzően arra panaszkodnak, hogy magas a zajszint, de ami ennél fontosabb, nehéz a magán-szférájuk megtartása. Ezért a környezetpszichológiai oldalról – az ergonomikus kialakítás mellett - a tervezésnél a térkon-

troll lehetőségének fenntartása a legfontosabb: a személyre szabhatóság mellett biztosítani kell a munkafolyamat által megkívánt elvonulási lehetőségeket (egyéni, párban vagy csoportosan). A pihenés, feltöltődés mellett ezt a térkontrollt segítik a munka közbeni kikapcsolódási lehetőségek is. A kreatív dizájn kialakításakor az inspiráción túl figyelembe kell venni azt is, hogy a munkavállalók ne „pörögjenek túl” a változatos, kreatív terekben – a kiegyensúlyozott térkialakításnak a rekreációt is biztosítani kell. Újra csak a térkontrollhoz kanyarodhatunk vissza: a külső téri helyszínekkel (kávézó, parkoló stb.) szerves kapcsolatot lehetővé tevő térszervezés a munkavállalói hatékonyságot és a munkavégzés közbeni rekreációt egyaránt lehetővé teszi.

„Épp az X- és az Y-generáció térszükségleteinek eltérései hívják fel a figyelmet a megfelelő minőségű és optimális mennyiségű kommunikáció-inspiráció-munkavégzés-pihenés arány kialakítására” – mondta a kutatásról dr. Düll Andrea környezetpszichológus.

ÖT ELNÖK A GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓÉRT

Június 22-én öt európai elnök nyilvánosságra hozta a gazdasági és monetáris unió (GMU) szorosabbra fűzésére vonatkozó ambiciózus terveit. A teljes folyamat 2025-ig tart.

ELŐZMÉNYEK

A 2014. októberi euróövezeti csúcstalálkozó kiemelte, hogy „a gazdasági és monetáris unió zökkenőmentes működéséhez létfontosságú a gazdaságpolitikák szorosabb koordinációja”. A csúcstalálkozó résztvevői az „erőteljesebb gazdaságpolitikai koordinációt, a konvergenciát és a szolidaritást szolgáló konkrét mechanizmusok kidolgozása céljából” végzett munka folytatására, valamint „az euróövezet jobb gazdasági kormányzását segítő következő intézkedések” kidolgozására szólítottak fel. Az ehhez szükséges lépéseket fogalmazta meg az öt elnök.

Az öt elnök – az Európai Bizottság elnöke, **Jean-Claude Juncker**, az euróövezeti csúcstalálkozó elnöke, **Donald Tusk**, az eurócsoport elnöke, **Jeroen Dijsselbloem**, az Európai Központi Bank elnöke, **Mario Draghi** és az Európai Parlament elnöke, **Martin Schulz** – 2015. július 1-jétől három szakaszban végrehajtandó, konkrét intézkedésekre tett javaslatot. Ezek segítségével legkésőbb 2025-ig megvalósítható a GMU-ra vonatkozó jövőkép. Az elképzelések szerint egyes intézkedéseket, így például az európai betétbiztosítási rendszerbevezetését az időszak elejére kell ütemezni. A jövőbeli euróövezeti kincstár létrehozása esetében a szuverenitás nagyobb mértékű megosztására van szükség azon tagállamok között, amelyek pénzneme az euró. Ez több időt vesz igénybe. Mindez részét képezi az öt elnök jövőképeinek, amelynek értelmében – a GMU sziklaszilárd és átlátható szerkezetét biztosítandó – a szabályok helyett az intézményeket kell a középpontba helyezni. A szorosabb és méltányosabb gazdasági és monetáris unió megteremtése része a Juncker elnök politikai iránymutatásában megfogalmazott 10 prioritásnak.

Az elmúlt években, mindenekelőtt a bankunió életre hívása révén elért előrehaladás ellenére a gazdasági és monetáris unió továbbra sem teljes. Az euróövezeten belül jelentősek a különbségek, az elmúlt évek válsága pedig rávilágított a meglévő hiányosságokra. A 18 millió mun-

kanélkülit és a társadalmi kirekesztés által fenyegetettek nagy számát tekintve az is világos, hogy sokkal többet kell tenni azért, hogy az euróövezet – a világ második legnagyobb gazdasága – sziklaszilárd szerkezetűvé váljon. A jövőben tartós, méltányos és demokratikusan legitim alapra lesz szükség, amely hozzájárul a növekedéshez, a munkahelyteremtéshez és valamennyi polgár jólétéhez.

A jelentés három különálló szakaszt határoz meg az öt elnök jövőképeinek megvalósításához:

1. szakasz, avagy az elmélyítési szakasz (2015. július 1-jétől 2017. június 30-ig): a versenyképesség és a strukturális konvergencia fokozása, felelős nemzeti és euróövezeti szintű költségvetési politikák elérése, a pénzügyi unió megvalósítása, valamint a demokratikus elszámoltathatóság javítása a meglévő eszközök és a hatályos szerződések felhasználásával.

2. szakasz, avagy a gazdasági és monetáris unió megvalósítása: több nagyobb horderejű intézkedés indul annak érdekében, hogy a konvergencia folyamat kötelező jellegűvé váljon, például jogi jelleget öltő, közösen megállapított irányadó konvergencia mutatók, valamint az euróövezeti kincstár révén.

Végző szakasz (legkésőbb 2025-ig): az összes lépés teljes mértékű megvalósítása után a valódi, szoros GMU stabil

és virágzó teret biztosít a közös fizetőeszközt használó uniós tagállamok valamennyi polgára számára, és vonzóvá válik a többi uniós tagállam számára, hogy ha készen áll, csatlakozzon.

Az elsőből a második szakaszba való átmenet előkészítésére a Bizottság 2017 tavaszán fehér könyvet fog előterjeszteni, amelyben felvázolja a további szükséges lépéseket, ideértve a GMU második szakaszbeli kiteljesítéséhez szükséges jogi intézkedéseket is. Ez Jacques Delors 1985-ös fehér könyvének modelljét követi, amely intézkedések sora és az azokhoz csatolt ütemterv révén előkészítette az egységes piac jogalapját képező Egységes Európai Okmány útját.

Konkrétan mit tartalmaz az öt elnök jelentése?

1. Konvergencia a növekedés és a munkahelyteremtés gazdasági uniója felé

Az Uniónak az alábbi négy pillérre kell épülnie: **versenyképességi hatóságok euróövezeti rendszerének** létrehozása; a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás szigorúbb végrehajtása; a foglalkoztatás és a szociális teljesítmény középpontba helyezése; és a gazdaságpolitikák szorosabb összehangolása az átdolgozott európai szemeszter keretében. Mindezt rövid távon (*az 1. szakaszban*), a gyakorlati intézkedések és a közösségi módszer alapján kell végrehajtani. Középtávon (*2. szakasz*) az uniós jogszabályokban meghatározásra kerülő, magas színvonalú közös szabványok rendszere révén kötelező jellegűvé kell tenni a konvergenciafolyamatot.

A **versenyképességi hatóságok** célja nem a gyakorlatok és a bérképzésért felelős intézmények határokon átnyúló összehangolása. Ezek az eljárások tagállamokként jelentősen eltérnek, és – helyesen – a nemzeti preferenciákat és jogi hagyományokat tükrözik.

Egy egységes minta alapján minden tagállam maga határozza meg nemzeti versenyképességi hatósága pontos felépítését, de annak demokratikusan elszámoltathatónak és működési szempontból függetlennek kell lennie. A nemzeti szereplők, például a szociális partnerek továbbra is minden tagállamban a helyi bevett gyakorlat szerinti szerepüket töltik be, de a bértárgyalások során iránymu-

tatásként használják a hatóságok véleményét. Egyes tagállamokban, például Hollandiában és Belgiumban már létrehoztak ilyen hatóságokat.

2. Konvergencia a pénzügyi unió felé

A gazdasági és a pénzügyi unió kiegészíti és kölcsönösen erősíti egymást. Az e két fronton történő előrehaladásnak kiemelt prioritást kell élveznie az első szakaszban. Mivel a pénz túlnyomó része bankbetét formáját ölti, az egységes valuta csak úgy lehet valóban egységes, ha minden tagállamban, az adott bankok földrajzi helyzetétől függetlenül egyforma a bankbetétek biztonságába vetett bizalom. Ehhez pedig egységes bankfelügyeletre, egységes bankszanálásra és egységes betétbiztosításra van szükség. Az egységes felügyeleti mechanizmusra vonatkozó célt már sikerült megvalósítanunk. Az Egységes Szanálási Mechanizmusról és a kapcsolódó Egységes Szanálási Alapról (amely 2016. január 1-jével lép működésbe) megállapodás született. Következő lépésként az öt elnök **az 1. szakaszban európai betétbiztosítási rendszer** létrehozására tesz javaslatot – ez a nemzeti betétbiztosítási rendszerek európai szintű viszontbiztosítási rendszereként működhetne.

3. Út a költségvetési unió felé

A fenntarthatatlan költségvetési politikák nemcsak az árstabilitást veszélyeztetik az Unióban, de káros hatást gyakorolnak a pénzügyi stabilitásra is. Rövid távon (*1. szakasz*) az öt elnök egy **tanácsadó funkciót ellátó Európai Költségvetési Tanács** létrehozását javasolja; ez koordinálná és kiegészítené a már meglévő nemzeti költségvetési tanácsokat. Európai szintű, független értékelést készítené arról, hogy a költségvetések milyen mértékben teljesítik az uniós költségvetési irányítási keretben meghatározott gazdasági célkitűzéseket. Hosszabb távon (*2. szakasz*) **közös makrogazdasági stabilizációs funkciót** kell létrehozni a csak nemzeti szinten nem megoldható válságok jobb kezelése érdekében. Ez hozzájárulna a nagy makrogazdasági sokkok hatásainak enyhítéséhez, és növelné a gazdasági és monetáris unió egészének ellenálló képességét. A stabilizációs funkció első lépésként az euróövezetre jellemző, kiaknázható finanszírozási források és beruházási projektek körének azono-

AZ ÍGÉRET SZÉP SZÓ...

„Az euró 19 uniós tagállam és több mint 330 millió uniós polgár közös pénze – büszkék lehetünk rá. Védelmet nyújt Európának, ugyanakkor sokkal többre is képes lenne. Gazdasági és monetáris uniónk továbbra sem teljes. Hivatalba lépésemkor ígéretet tettem arra, hogy a válság alatt hozott, példa nélküli intézkedések konszolidálásán és kiegészítésén fogok munkálkodni, hogy társadalmi szempontból méltányosabbá és demokratikusan legitimé tegyem őket. Négy elnöktársammal együtt előterjesztjük közös jövőképünket. A világ figyel bennünket, és tudni akarja, merre tartunk. A mai napon lefektetjük a monetáris integráció végső célhoz vezető ütemtervét” – nyilatkozta az Európai Bizottság elnöke, Jean-Claude Juncker.

Jean-Claude Juncker

Donald Tusk

Jeroen Dijsselbloem

Mario Draghi

Martin Schulz

NÖVEKEDÉS ÉS JÓLÉT

„A gazdasági és monetáris uniót az elmúlt években – nem utolsósorban a pénzügyi és gazdasági válság miatt – megerősítettük, ám az továbbra sem teljes. Az előterjesztett jelentés arra tesz javaslatot, hogy a GMU-t miként lehetne az elkövetkező években szakaszosan tovább erősíteni. Készen állunk arra, hogy konkrét javaslatokat tegyünk e nagyra törő, de gyakorlatias jövőkép megvalósítására. A teljes gazdasági és monetáris unió azonban nem önmagában vett cél. Eszköz ahhoz, hogy most és a jövőben egyaránt hozzájáruljunk a növekedéshez, a munkahelyteremtéshez és valamennyi polgár jólétéhez” – nyilatkozta Valdis Dombrovskis, az euróért és a szociális párbeszédért felelős alelnök.

sítása révén az **Európai Stratégiai Beruházási Alapra** építhetne.

4. A demokratikus elszámoltathatóság, a legitimitás és az intézmények megerősítése: elmozdulás a szabályoktól az intézmények felé

Az uniós és euróövezeti szintű nagyobb felelősségvállalás és integráció nagyobb mértékű kölcsönös függéssel jár együtt. Egyben az új hatáskörök jobb megosztását és fokozottabb átláthatóságot is jelent azzal kapcsolatban, hogy ki, miről és mikor dönt. Eljött az idő, hogy felülvizsgáljuk és megszilárdítsuk az általunk létrehozott politikai konstrukciót: a jelentés az ország specifikus ajánlások, a nemzeti reformprogramok és az éves növekedési jelentés kapcsán mind nemzeti, mind uniós szinten **szélesebb körű parlamenti részvételre és ellenőrzésre** tesz javaslatot. Rövid távon (1. szakasz) **a gazdasági és monetáris unió egységes külső képviselét kell megvalósítani.** Az EU és az euróövezet képviselője a mai napig nem egységes a nemzetközi pénzügyi intézményekben, többek között a Nemzetközi Valutaalapban. Az eltérő álláspontok miatt nem érvényesül teljes körűen az EU politikai és gazdasági súlya. Az öt elnök emellett az **eurócsoport szerepének megerősítését** is javasolja. Rövid távon ehhez szükség lehet az elnökség és a rendelkezésére álló eszközök megerősítésére. Hosszabb távon (a 2. szakaszban) megfontolandó, hogy állandó elnöke legyen az eurócsoportnak.

Végül, bár az euróövezeti tagállamok továbbra is nemzeti politikai irányultságuk mentén döntenek az adózásról és a költségvetési kiadások felosztásáról, más döntéseket egyre inkább együtt, a demokratikus elszámoltathatóság és a legitimitás biztosítása mellett kell meghozni. Egy **jövőbeni euróövezeti kincstár** az ilyen közös döntéshozatal fórumaként szolgálhat.

5. A GMU szociális dimenziója

A válság egyik fő tanulsága az volt, hogy az „AAA besorolású gazdasági és monetáris unió” megvalósításához nagyfokú társadalmi kohézióra is szükség van, nem csupán az egyre inkább globalizálódó világban innováció- és versenyképes, sikeres gazdaságokra. Amint azt Jean-Claude Juncker az Európai Parlamentben, a Bizottság elnökévé választásakor mondta: „Feltett szándékom, hogy Európa legalább annyira eltökélt legyen az iránt, hogy kiváló minősítést kapjon társadalmi kérdésekben, mint amennyire elkötelezett a pénzügyi és gazdasági értelemben vett AAA besorolás iránt.” Ez mindenekellett azt jelenti, hogy a munkaerőpiacoknak és a jóléti rendszereknek minden euró övezeti tagállamban jól működőnek és fenntarthatónak kell lenniük. A jelentésben szereplő, „felfelé irányuló konvergencia” új folyamatának középpontjában a jobb munkaerőpiacnak és szociális teljesítménynek, valamint a társadalmi kohézióknak kell állnia.

A következő lépések:

Ez a jelentés a gazdasági és monetáris unió **legkésőbb 2025-ig** történő kiteljesítéséhez szükséges fő lépéseket tartalmazza. Az uniós intézményeknek **2015. július 1-jétől** be kell indítaniuk az első kezdeményezéseket. Az elsőből a második szakaszba való átmenet előkészítésére a Bizottság (a többi uniós intézmény elnökével konzultálva) **2017**

tavaszán fehér könyvet fog előterjeszteni, amelyben értékeli az 1. szakaszban elért haladást, és felvázolja a további szükséges lépéseket. A fehér könyv a gazdasági és monetáris unió 2. szakaszbeli kiteljesítéséhez szükséges, hosszabb távú javaslatok jogi, gazdasági és politikai előfeltételeit vitatja meg, és **egy szakértői konzultációs csoport** analitikus eredményeire épít majd.

Közép-Dunántúl Európa legjobb regionális projektjei versenyének döntőjében

Az Európai Bizottság közzétette azoknak a projekteknek a listáját, amelyek közül hamarosan kiválasztják az uniós kohéziós politika forrásai által támogatott legötletesebb és leginnovatívabb regionális projektnek járó RegioStars díj idei nyerteseit. A 17 döntős projekt között szerepel a nyolc európai régió – köztük a Közép-dunántúli régiót képviselő Tatabánya – részvételével zajló MILD HOME.

Az Európai Bizottság közzétette azoknak a projekteknek a listáját, amelyek közül hamarosan kiválasztják az uniós kohéziós politika forrásai által támogatott legötletesebb és leginnovatívabb regionális projektnek járó RegioStars díj idei nyerteseit. A megmérettetés célja a regionális fejlesztés terén bevált gyakorlatok elismerése, és azon eredeti, inspiráló projektek vagy támogatási programok népszerűsítése, amelyek példaképpül szolgálhatnak más régiók és projektmenedzserek számára.

A 17 döntős projekt között szerepel a nyolc európai régió – köztük a Közép-dunántúli régiót képviselő Tatabánya – részvételével zajló MILD HOME. E projekt célja egy új szellemiségű lakóépület típus tervének kidolgozása, működési és megvalósíthatósági lehetőségeinek vizsgálata. A közel nulla kibocsátású, alacsony energiafogyasztású, akár saját kezűleg is összeállítható épületeket közös keretrendszer alapján tervezik, ám az egyedi jellemzőknél figyelembe veszik a különböző helyszínek igényeit, biztosítva a helyi

sajátosságoknak való szigorú megfelelést. Nyolc kísérleti Eco Green Village település terveit készítették el építészeti ötletpályázat keretén belül, Magyarországról Tatabánya gyűjtötte össze építésszek, mérnökök, műszaki szakértők és helyi gyártók legjobb javaslatait.

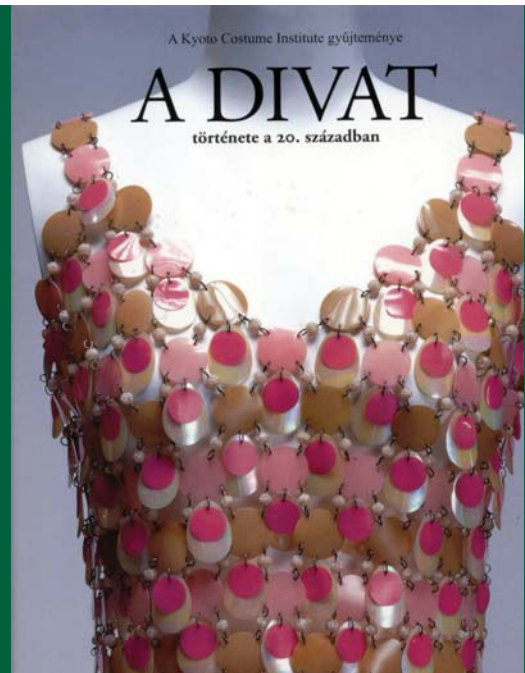
A RegioStars díj döntőjébe kerülni nem csupán az adott projekt kiválóságát bizonyítja, hanem egyúttal annak nemzetközi elismerése, hogy az érintett régió és város innovatív és kreatív módon használja fel az uniós támogatásokat. A négy győztes projektet a 2015. október 12–15. között Brüsszelben megrendezésre kerülő 2015 OPEN DAYS eseményen jelentik be.

SZÁZNEGYVENHÁROM PÁLYÁZÓ

A zsűri 143 induló közül válogatta ki a döntőbe került 17 projektet. A válogatás során az innováció, a hatás, a fenntarthatóság és a partnerség szempontjait vették figyelembe. Az idei döntősök a kisvállalkozások növekedése, az energiahatékonyság, a társadalmi befogadás és a városfejlesztés terén mutatnak példát, és mindegyikük célja a polgárok életminőségének javítása.

DIVATDIKTÁTOROK: FELPÖRGETHETIK A NÖVEKEDÉST

A divat meghatározása az egyik legzseniálisabb cselvetése azoknak, akik a gazdasági érdekeik érvényesítésére a piaci keresletet alakítják. A marketing egyik nagy mesterfogása új keresletet ébreszteni, és azt kielégíteni. Ezt teszi, kiemelkedő hatékonysággal, a divat – pontosabban annak alakítói.

A divat diktálói meghatározzák, mi számít épp divatosnak, és gondoskodnak arról, hogy a divattal való lépéstartás, az éppen legdivatosabb termékek viselése ill. látványos használata az egyik nagyhatású presztízhordozó elem legyen.

Kimagasló gazdasági jelentőségű marketing mesterfogás a jelentős felvevőképességet adó új piacok meghódítása. Ezt látjuk diadala teljében, ahogy a divat követését a társadalmak mind nagyobb részére kiterjesztik. Hajdan az udvari nemesség körében dívott, majd a hozzájuk hasonlítani, felzárkózni akaró gazdagokban, mára pedig eljutottunk oda, hogy még a szegények is igyekeznek valahogy kiizzadni, hogy legalább a gyerekek az iskolában divatos „cuccai” legyenek, ne nézzék ki őt maguk közül a többiek.

Nem új keletű, milyen nagy a divat szerepe a termékváltás gyorsításában, sőt annak kierőltetésében, az új termék jövedelmezőségét pedig erőteljesen növelheti, hogy már csak az felel meg a divat éppen uralkodó követelményeinek. Lefölözéses árképzéssel ebből extraprofit is születhet. A nyers realitás után nézzük inkább a szépséges felszínt: egy káprázatosan szép és gazdag kollekciót a divat hagyományosan legfőbb, s máig is egyik legfontosabb területéről, a ruházatról, azon belül a hölgyek viseletéről. Amit ez felsorakoztat, az a termékekben megtestesülő eredménye az előzőekben vázoltaknak. A TASCHEN

A Kyoto Costume Institute
gyűjteménye

**A DIVAT
története
a 20. században**

TASCHEN/Vince Kiadó

és a Vince Kiadó e kötete a világ egyik leggazdagabb ruhagyűjteményéből, a nyugati öltözködés legjobb reprezentánsait gyűjtő és módszeresen dokumentáló japán Kyoto Costume Institute-éből ad gazdag válogatást, bevezető esszével a divatnak és társadalmi hatásának/beágyazottságának fejlődéséről az első világháborútól a másik végéig. Minden bemutatott darabhoz rövid magyarázat csatolódik, és ezeket az alkotókról, stílusokról szóló tömör kis enciklopédikus szócikkek, divattervezőket és divatházakat áttekintő fejezet és divattörténeti kislexikon egészítik ki. Alapja a TASCHEN korábbi, *A divat története a 18-20. században* című nagyszerű kötet (Vince Kiadó, 2003), ez a megragadóan szép album pedig a 20. századra fókuszál.

Egy jellemző részlet e képes divattörténetből. „Az 1920-as években művészet és divat szorosan összefonódott. Divattervezők dolgoztak együtt művészekkel. Új mozgalmak – a szürrealizmus, a futurizmus és az art déco – törekedtek arra, hogy az egész emberi környezetet, beleértve az öltözködést is, egyetlen, összművészeti alkotássá tegyék. A designerek és az avantgárd művészek együttműködéséből – és főleg szürrealista és futurista hatásra – radikális művészi tervek születtek a divatban.”

Dr. Osman Péter